

Hrubý domácí produkt

- Pokračoval růst HDP bez větších ekonomických výkyvů***

Česká ekonomika udržela v 1. pololetí 2007 poměrně rychlý ekonomický růst. Od jeho zrychlení započatého v roce 2004 do současnosti nedošlo k nežádoucím výkyvům. Růst HDP reálně o 6,4 % v 1. čtvrtletí a 6,0 % ve 2. čtvrtletí 2007 byl vyšší než ve státech EU 27, kde podle odhadu Eurostatu došlo k jeho zvýšení o 3,2 % v 1. čtvrtletí a o 2,8 % ve 2. čtvrtletí. Tím ČR posílila svou souhrnnou ekonomickou pozici ve společenství států unie.

Hnací silou růstu HDP byla na nabídkové straně zejména hrubá přidaná hodnota zpracovatelského průmyslu a na poptávkové straně především spotřebitelské výdaje domácností. Méně pozitivně již začal působit čistý vývoz. Krytí dovozu vývozem se mírně snížilo. Stále se nedaří více opírat podněty k růstu HDP o domácí zdroje, i když míra hrubých národních úspor se zvýšila. Více než před rokem vzrostlo totiž financování výdajů na tvorbu hrubého kapitálu z vnějších zdrojů.
- K růstu HPH reálně o 6,3 % výrazně přispěl zpracovatelský průmysl***

Hrubá přidaná hodnota (HPH) vytvořená v 1. pololetí 2007 dosáhla v běžných cenách výše 1 552,0 mld. Kč a reálně se její objem meziročně zvýšil o 6,3 %. K tomu zvýšení nejvíce přispěl zpracovatelský průmysl svým vlivem 3,6 p. b. a nadprůměrným růstem (10,9 %). Značně rostla rovněž HPH v obchodě a opravách motorových vozidel (16,5 %) a ve službách pro podniky (9,9 %). Na druhé straně výrazně poklesla HPH ve výrobě a rozvodu elektřiny, plynu a vody (o 42,3 %), a to v důsledku poklesu spotřeby zemního plynu v 1. pololetí 2007. Podíl vyplacených mezd a platů na HPH v běžných cenách 35,0 % byl meziročně nižší o 0,3 p. b. Na uvedené zvýšení HPH měl z více než 70 % vliv růst produktivity práce a necelých 30 % vlivu připadlo na růst zaměstnanosti. Na zvýšení úhrnu mezd a platů o 9,3 % měl z jedné pětiny vliv růst počtu zaměstnanců o 1,9 % a zbývající čtyři pětiny vlivu připadly na růst průměrné mzdy o 7,2 %.
- O meziročním růstu HDP reálně o 6,2 % za 1. pololetí rozhodly hrubé národní konečné výdaje***

Po přičtení daně z produktů 182,3 mld. Kč k HPH a odpočtu dotací na produkty 16,9 mld. Kč z HPH dosáhl HDP v 1. pololetí 2007 hodnoty 1 717,4 mld. Kč, což bylo reálně meziročně více o 6,2 %. Ke zvýšení HDP přispěly vlivem 3,0 p. b. výdaje na konečnou spotřebu a 2,9 p. b. výdaje na hrubou tvorbu kapitálu. Přitom převažující vliv měly spotřebitelské výdaje domácností (3,2 p. b.), jejichž objem se zvýšil o 6,8 % a tvorba zásob (1,9 p. b.). Vliv čistého vývozu byl kladný (0,3 p. b.).
- Větší zvýšení spotřebitelských výdajů domácností než jejich disponibilních důchodů***

V 1. pololetí 2007 vydaly domácnosti na konečnou spotřebu 791,6 mld. Kč (běžné ceny), což bylo více než před rokem o 61,5 mld. Kč. Toto zvýšení výdajů domácností bylo větší než přírůstek jejich disponibilních důchodů, v důsledku čehož byla míra hrubých úspor meziročně nižší. Ke zvýšení spotřebitelských výdajů domácností došlo při rostoucí diferenciaci peněžních příjmů a značně se zvětšujícími rozdíly v životní úrovni. Celkové výdaje na tvorbu hrubého fixního kapitálu 408,9 mld. Kč v běžných cenách byly meziročně reálně vyšší o 4,1 %. Z uvedené hodnoty směřovalo do budov a staveb včetně obydlí 52,4 %, z toho výdaje na ostatní budovy a stavby rostly reálně o 7,8 % a na obydlí pouze o 2,2 %. Pokračovalo zpomalování růstu investic do dopravních prostředků a do ostatních strojů a zařízení.
- Zvýšení hrubého domácího důchodu reálně o 8,0 %***

Mimořádně velké zlepšení ve zhodnocování národní práce na zahraničních trzích v 1. pololetí 2007 přineslo obchodní zisk z příznivého vývoje směnných relací ve výši 22,1 mld. Kč, což bylo více než před rokem, kdy došlo ke ztrátě o značných 36,1 mld. Kč. Výsledkem těchto zahraničně obchodních transakcí bylo meziroční zvýšení hrubého domácího důchodu reálně o 8,0 %, což byl o 3,0 p. b. větší růst než v 1. pololetí 2006.
- Reálně se krytí domácí poptávky domácí nabídkou mírně snížilo***

Hodnota úhrnné poptávky a nabídky v 1. pololetí 2007 dosáhla 2 914,0 mld. Kč a jejich objem se meziročně reálně zvýšil o 9,5 %. Hodnotově se sice podíl domácí efektivní nabídky na úhrnné nabídce snížil, avšak více poklesl podíl domácí realizované poptávky na úhrnné poptávce, takže převýšení domácí nabídky nad domácí poptávkou se zvětšilo, i když negativně na strukturální pohyb působila tvorba zásob. Reálně vzrostl meziročně objem domácí poptávky o 4,5 % a na zvýšení

úhrnné poptávky měl vliv 2,3 p. b. Růst domácí nabídky 4,2 % přispěl ke zvýšení úhrnné nabídky 2,2 p. b. Zbývající podíly vlivů připadly na vnější poptávku a vnější nabídku.

- **Zvýšení míry hrubých národních úspor**

Hrubý disponibilní národní důchod 1 594,2 mld. Kč za 1. pololetí 2007 byl větší meziročně o 113,7 mld. Kč, byl to však o 44,6 mld. Kč menší přírůstek než přírůstek hodnoty HDP. Došlo k tomu v důsledku zvýšeného odlivu čistých prvotních důchodů a transferů nerezidentům. Vzhledem k menšímu přírůstku konečné spotřeby než hrubého disponibilního národního důchodu byly hrubé národní úspory 455,8 mld. Kč za 1. pololetí 2007 meziročně větší o 42,5 mld. Kč a míra úspor 28,6 % vzrostla o 0,7 p. b. Větší zvýšení výdajů na tvorbu hrubého kapitálu vedlo zároveň k růstu míry investic o 1,4 p. b. na 30,3 %, takže její převis nad mírou hrubých národních úspor se zvýšil. Záporné saldo národních běžných transakcí s nerezidenty 27,8 mld. Kč bylo meziročně větší o 12,8 mld. Kč, v důsledku toho rostla míra financování tvorby hrubého kapitálu z vnějších zdrojů.

- **Značný růst úhrnné cenové hladiny HPH a HDP**

Česká ekonomika se vyznačuje dlouhodobě rozdílným vývojem cenových hladin vnitřního a zahraničního trhu. Mimořádně silně se to projevilo letos ve změně cenových parit jednotlivých složek vytvořených a užitých zdrojů. V 1. pololetí 2007 se zvýšila na straně zdrojů cenová hladina produkce o 2,2 % a mezispotřeby o 1,5 %. To implicitně vedlo k růstu deflátoru HPH o 3,5 % a představuje určitý druh měřítka úspěchu těch produkčních subjektů na domácím trhu, jejichž zisky plynuly z nižšího růstu cen vstupů a vyššího růstu cen výstupů. Na poptávkové straně se zvýšila úhrnná cenová hladina HDP o 3,7 %, což bylo výrazné meziroční zrychlení jejího růstu. Vnitřní cenová hladina hrubých národních konečných výdajů se zvýšila o 2,0 %, takže hlavním činitelem značného růstu implicitního deflátoru HDP bylo zvýšení cen vývozu o 0,5 % při snížení cen dovozu o 1,6 % s pozitivním dopadem na směnné relace. Vývoj cen zahraničního obchodu vedl posléze k tomu, že růst kupní síly vývozu (17,1 %) výrazně převýšil růst náročnosti dovozu na zdroje vyprodukované vývozem (12,6 %). Souhrnně se výsledek změn cenových parit projevil tím, že na celkovém meziročním hodnotovém přírůstku HDP 158,3 mld. Kč v 1. pololetí 2007 se podílel vliv růstu úhrnné cenové hladiny 37,6 %, když zbývajících 62,4 % připadlo na zvýšení fyzického objemu, což je výrazná meziroční změna těchto proporcí.